

LOV 1814-05-17 nr 00: Kongeriget Norges Grundlov, given i Rigsforsamlingen paa Eidsvold den 17de Mai 1814,

DATO: LOV-1814-05-17
DEPARTEMENT: JD (Justis- og politidepartementet)
PUBLISERT: ISBN 82-504-1000-9
SIST-ENDRET: FOR-2010-06-18-826
SYS-KODE: A01
NÆRINGSKODE: 91
KORTTITTEL: Grunnloven – Grl.

INNHold

Kongeriget Norges Grundlov, given i Rigsforsamlingen paa Eidsvold den 17de Mai 1814,

Norges Riges Grundlov

A. Om Statsformen og Religionen.

- § 1. Kongeriget Norge er et frit, selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rige. Dets Regjeringsform er indskrænket og ...
- § 2. Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse.

B. Om den udøvende Magt, Kongen og den kongelige Familie.

- § 3. Den udøvende Magt er hos Kongen, eller hos Dronningen hvis hun har erhvervet Kronen efter Reglerne i § 6 eller § ...
- § 4. Kongen skal stedse bekjende sig til den evangelisk-lutherske Religion, haandhæve og beskytte denne.
- § 5. Kongens Person er hellig; han kan ikke lastes, eller anklages. Ansvarligheden paaligger hans Raad.
- § 6. Arvefølgen er lineal, saaledes at kun i lovligt Ægteskab født Barn af Dronning eller Konge, eller af en som selv ...
- § 7. Er ingen arveberettiget Prinsesse eller Prins til, kan Kongen foreslaa sin Efterfølger for Stortinget, der har ...
- § 8. Kongens Myndighetsalder fastsættes ved Lov.
- § 9. Saasart Kongen, som myndig, tiltræder Regjeringen, aflægger han for Stortinget følgende Ed: « Jeg lover og ...
- § 10. (Opphevet ved beslutn. 14 mars 1908.) ...
- § 11. Kongen skal bo inden Riget og maa ikke uden Stortingets Samtykke opholde sig udenfor Riget længere end sex ...
- § 12. Kongen vælger selv et Raad af stemmeberettigede norske Borgere. Dette Raad skal bestaa af en Statsminister og i ...
- § 13. Under Kongens Reiser inden Riget kan han overdrage Rigets Bestyrelse til Statsraadet. Dette skal føre ...
- § 14. Kongen kan beskikke Statssekretærer til at bistaa Statsraadets Medlemmer under Udførelsen af deres Forretninger ...
- § 15. Enhver, som har Sæde i Statsraadet, er pligtig til at indlevere sin Ansøgning om Afsked, efter at Stortinget ...
- § 16. Kongen anordner al offentlig Kirke- og Gudstjeneste, alle Møder og Forsamlinger om Religionsager, og paaser, at ...
- § 17. Kongen kan give og ophæve Anordninger, der angaa Handel, Told, Næringsveie og Politi; dog maa de ikke stride mot ...
- § 18. Kongen lader i Almindelighed indkræve de Skatter, og Afgifter, som Stortinget paalægger.
- § 19. Kongen vaager over, at Statens Eiendomme og Regalier anvendes og bestyres paa den af Stortinget bestemte og for ...
- § 20. Kongen har Ret til i Statsraadet at benaade Forbrydere, efterat Dom er falden. Forbryderen har Valget, om han ...
- § 21. Kongen vælger og beskikker, efter at have hørt sit Statsraad, alle civile, geistlige og militære Embedsmænd.
- § 22. Statsministeren og de øvrige Statsraadets Medlemmer samt Statssekretærene kunne, uden foregaaende Dom, ...
- § 23. Kongen kan meddele Ordener til hvem han for godt befinder, til Belønning for udmærkede Fortjenester, der ...
- § 24. Kongen vælger og afskediger, efter eget Godtbefindende, sin Hofstat og sine Hofbetjente.
- § 25. Kongen har høieste Befaling over Rigets Land- og Sømagt. Den maa ikke forøges eller formindskes, uden ...
- § 26. Kongen har Ret til at sammenkalde Tropper, begynde Krig til Landets Forsvar og slutte Fred, indgaa og ophæve ...
- § 27. Alle Statsraadets Medlemmer skulle, naar de ikke have lovligt Forfald, være nærværende i Statsraadet, og maa ...
- § 28. Forestillinger om Embeders Besættelse og andre Sager af Vigtighed skulle foredrages i Statsraadet af det Medlem, ...
- § 29. Forbyder lovligt Forfald en Statsraad at møde og foredrage de Sager som henhøre under hans Fag, skulle disse ...
- § 30. I Statsraadet føres Protokol over alle de Sager, som der forhandles. De diplomatiske Sager, som i Statsraadet ...
- § 31. Alle af Kongen udfærdigede Beslutninger skulle, for at blive gyldige, kontrasigneret. I militære Kommando-Sager ...
- § 32. De Beslutninger, som tages af Regjeringen under Kongens Fraværelse, udfærdiges i Kongens Navn og undertegnes af ...
- § 33. (Opphevet ved beslutn. 12 aug (24 okt) 1908.) ...
- § 34. Kongen giver Bestemmelser om Titler for dem som til Kronen ere arveberettigede.
- § 35. Saasart Tronarvingen har fyldt sit 18de Aar, er hun eller han berettiget til at tage Sæde i Statsraadet, dog ...
- § 36. En til Norges Krone arveberettiget Prinsesse eller Prins maa ei gifte sig uden Kongens Tilladelse. Ei heller ...
- § 37. De kongelige Prins og Prinsesser skulle, for deres Personer, ikke svare for Andre end Kongen, eller hvem han, ...
- § 38. (Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905.) ...
- § 39. Dør Kongen og Tronfølgeren endnu er umyndig, skal Statsraadet strax udstede Indkaldelse af Stortinget.
- § 40. Indtil Stortinget er forsamlet og har anordnet Regjeringen under Kongens Mindreaarighed, forestaar Statsraadet ...
- § 41. Er Kongen fraværende fra Riget uden at være i Feldt, eller er han saa syg, at han ikke kan varetage Regjeringen, ...
- § 42. (Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905.) ...
- § 43. Valget af Formyndere, som skulle bestyre Regjeringen for den umyndige Konge, skal foretages af Stortinget.
- § 44. Den Prinsesse eller Prins, som i de udi § 41 anførte Tilfælde forestaar Regjeringen, skal for Stortinget ...

- § 45. Saasart deres Statsstyrelse ophører, skulle de aflægge Kongen og Stortinget Regnskab for samme.
- § 46. Efterlade Vedkommende, i Overensstemmelse med § 39, strax at sammenkalde Stortinget, da paaligger det ...
- § 47. Bestyrelsen af den umyndige Konges Opdragelse bør, hvis begge Forældrene ere døde, og ingen af dem derom har ...
- § 48. Er Kongestammen uddød, og ingen Tronfølger udkaaret, da skal en ny Dronning eller Konge vælges af Stortinget.

C. Om Borgerret og den lovgivende Magt.

- § 49. Folket udøver den lovgivende Magt ved Stortinget.
- § 50. Stemmeberettigede ved Storthingsvalg ere de norske Borgere, Mænd og Kvinder, som senest i det Aar, Valgthinget ...
- § 51. Regler om Mandtalsførselen og om de Stemmeberettigedes Indførsel i Mandtallet fastsættes ved lov.
- § 52. (Opphevet ved grlbst. 26 okt 1954.) ...
- § 53. Stemmeret tabes: ...
- § 54. Valgthingene holdes hvert fjerde Aar. De skulle være tilendebragte inden September Maanedes Udgang.
- § 55. Valgthingene bestyres paa den Maade, som ved Lov fastsættes. Stridigheder om Stemmeret afgjøres af Valgstyret, ...
- § 56. (Opphevet ved grlbst. 23 mars 1972.) ...
- § 57. Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge, bestemmes til 169.
- § 58. Valgthingene afholdes særskilt for hver Kommune. Paa Valgthingene stemmes der direkte paa ...
- § 59. Valget af Distriktsrepræsentanter foregaar som Forholdstalsvalg, og Mandaterne fordeles mellem Partierne efter ...
- § 60. Hvorvidt og under hvilke Former de Stemmeberettigede kunne afgive deres Stemmesedler uden personligt Fremmøde ...
- § 61. Ingen kan vælges til Repræsentant uden at være stemmeberettiget.
- § 62. De Tjenestemænd, der ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, Statssekretærene og de politiske Raadgivere dog ...
- § 63. Enhver, som vælges til Repræsentant, er pligtig til at modtage Valget, medmindre: ...
- § 64. De valgte Repræsentanter forsynes med Fuldmagter, hvis Lovlighed bedømmes af Stortinget.
- § 65. Enhver Repræsentant og indkaldt Varamand erholder af Statskassen Godtgjørelse bestemt ved Lov for ...
- § 66. Repræsentanterne ere paa deres Reise til og fra Stortinget, samt under deres Ophold der, befriede fra personlig ...
- § 67. De paa forestaaende Maade valgte Repræsentanter udgjøre Kongeriget Norges Storting
- § 68. Stortinget sammentræder i Almindelighed den første Søndag i Oktober Maaned hvert Aar i Rigets Hovedstad, ...
- § 69. Naar Stortinget ikke er samlet, kan det sammenkaldes af Kongen dersom han finder det fornødent.
- § 70. (Opphevet ved grlbst. 13 juli 1990 nr. 550.) ...
- § 71. Stortingets Medlemmer fungere som saadanne i fire paa hinanden følgende Aar.
- § 72. (Opphevet ved grlbst. 13 juli 1990 nr. 550.) ...
- § 73. Stortinget udnævner en Præsident, fem Vice-Præsidenter og to Sekretærer. Storting kan ikke holdes, medmindre ...
- § 74. Saasart Stortinget har konstitueret sig, aabner Kongen eller den, han dertil beskikker, dets Forhandlinger med ...
- § 75. Det tilkommer Stortinget: ...
- § 76. Enhver Lov skal først foreslaaes paa Stortinget, enten af dets egne Medlemmer, eller af Regjeringen ved en ...
- § 77. Naar en Lovbeslutning to paa hinanden følgende Gange er bifaldt af Stortinget, sendes den til Kongen med ...
- § 78. Billiger Kongen Lovbeslutningen, forsyner han den med sin Underskrift, hvorved den vorder Lov.
- § 79. Er en Lovbeslutning bleven uforandret antagen af to Storting, sammensatte efter to forskjellige paa hinanden ...
- § 80. Stortinget forbliver samlet saalænge det finder det fornødent og indstiller Forhandlingerne naar det har ...
- § 81. Alle Love (de i § 79 undtagne) udfærdiges i Kongens Navn, under Norges Riges Segl, og i følgende Udtryk: « Vi N.N.
- § 82. Regjeringen skal meddele Stortinget alle de Oplysninger, der ere nødvendige for Behandlingen af de Sager, den ...
- § 83. Stortinget kan indhente Høiesterets Betænkning over juridiske Gjenstande.
- § 84. Stortinget holdes for aabne Døre, og dets Forhandlinger kundgjøres ved Trykken, undtagen i de Tilfælde, hvor ...
- § 85. Den der adlyder en Befaling, hvis Hensigt er at forstyrre Stortingets Frihed og Sikkerhed, gjør sig derved ...

D. Om den dømmende Magt.

- § 86. Rigsretten dømmer i første og sidste Instans i de Sager, som Stortinget anlægger mod Statsraadets, Høiesterets ...
- § 87. De nærmere Forskrifter om Sættelsen af Rigsretten og Sagsbehandlingen fastsættes ved Lov.
- § 88. Høiesteret dømmer i sidste Instans. Dog kunne Indskrænkninger i Adgangen til at erholde Høiesterets Afgjørelse ...
- § 89. (Opphevet ved grlbst. 17 des 1920; jf. grlbst. 7 juli 1913.) ...
- § 90. Høiesterets Domme kunne i intet Tilfælde paaankes.
- § 91. Ingen kan beskikkes til Medlem af Høiesteret, førend han er 30 Aar gammel.

E. Almindelige Bestemmelser.

- § 92. Til Embeder i Staten maa alene udnævnes de norske Borgere, Mænd eller Kvinder, som tale Landets Sprog, samt ...
- § 93. For at sikre den internationale Fred og Sikkerhed eller fremme international Retsorden og Samarbejde kan ...
- § 94. En ny almindelig civil og kriminal Lovbog skal foranstaltes udgivet paa første eller, om dette ikke er muligt, ...
- § 95. Ingen Dispensationer, Protektorier, Moratorier eller Opreisninger maa bevilges, efterat den nye almindelige Lov ...
- § 96. Ingen kan dømmes uden efter Lov, eller straffes uden efter Dom. Pinligt Forhør maa ikke finde Sted.
- § 97. Ingen Lov maa gives tilbagevirkende Kraft.
- § 98. Med Sportler, som erlægges til Rettens Betjente, bør ingen Afgifter til Statskassen være forbundne.
- § 99. Ingen maa fængsling anholdes, uden i lovbestemt Tilfælde og paa den ved Lovene foreskrevne Maade. For ubeføjet ...
- § 100. Ytringsfrihed bør finde Sted.
- § 101. Nye og bestandige Indskrænkninger i Næringsfriheden bør ikke tilstedes Nogen for Fremtiden.
- § 102. Hus-Inkvisitioner maa ikke finde Sted, uden i kriminelle Tilfælde.
- § 103. Fristed tilstedes ikke dem, som herefter fallere.
- § 104. Jord og Boslod kan i intet Tilfælde forbyrdes.
- § 105. Fordrer Statens Tarv, at Nogen maa afgive sin rørlige eller urørlige Eiendom til offentlig Brug, saa bør han ...
- § 106. Saavel Kjøbesummer som Indtægter af det Geistligheden beneficerede Gods skulle blot anvendes til Geistlighedens ...
- § 107. Odels- og Aasædesretten maa ikke ophæves. De nærmere Betingelser, hvorunder den, til største Nytte for Staten og ...

- § 108. Ingen Grevskaber, Baronier, Stamhuse og Fideikommisser, maa for Eftertiden oprettes.
- § 109. Enhver Statens Borger er i Almindelighed lige forpligtet, i en vis Tid at værne om sit Fædreland, uden Hensyn ...
- § 110. Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at ethvert arbejdsdygtigt Menneske kan ...
- § 110a. Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og ...
- § 110b. Enhver har Ret til et Milieu som sikrer Sundhed og til en Natur hvis Produktionsævine og Mangfold bevares.
- § 110c. Det paaligger Statens Myndigheder at respektere og sikre Menneskerettighederne.
- § 111. Det norske Flags Form og Farver bestemmes ved Lov.
- § 112. Viser Erfaring, at nogen Del af denne Kongeriget Norges Grundlov bør forandres, skal Forslaget derom fremsættes ...
-

Kongeriget Norges Grundlov, given i Rigsforsamlingen paa Eidsvold den 17de Mai 1814,

saaledes som den er lydende ifølge siden foretagne
Ændringer, senest Grundlovsbestemmelse af 27de Mai 2010.

Norges Riges Grundlov

A. Om Statsformen og Religionen.

§ 1.

Kongeriget Norge er et frit, selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rige. Dets Regjeringsform er indskrænket og arvelig monarkisk.

Beslutn. 18 nov 1905 jf. beslutn. 7 juni 1905.

§ 2.

Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse.

Den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion. De Indvaanere, der bekjende sig til den, ere forpligtede til at opdrage deres Børn i samme.

Grlbest. 21. juli 1851, 3 aug 1897, 1 nov 1956, 4 mai 1964.

B. Om den udøvende Magt, Kongen og den kongelige Familie.

§ 3.

Den udøvende Magt er hos Kongen, eller hos Dronningen hvis hun har erhvervet Kronen efter Reglerne i § 6 eller § 7 eller § 48 i denne Grundlov. Naar den udøvende Magt saaledes er hos Dronningen, har hun alle de Rettigheder og Pligter som ifølge denne Grundlov og Landets Love indehaves af Kongen.

Grlbest. 13 juli 1990 nr. 550, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 4.

Kongen skal stedse bekjende sig til den evangelisk-lutherske Religion, haandhæve og beskytte denne.

§ 5.

Kongens Person er hellig; han kan ikke lastes, eller anklages. Ansvarligheden paaligger hans Raad.

§ 6.

Arvefølgen er lineal, saaledes at kun i lovligt Ægteskab født Barn af Dronning eller Konge, eller af en som selv er arveberettiget, kan arve, og at den nærmere Linje gaar foran den fjernere og den ældre i Linjen foran den yngre.

Blandt Arveberettigede regnes ogsaa den Ufødte, der strax indtager sit tilbørlige Sted i Arvelinjen, naar hun eller han fødes til Verden.

Dog tilkommer Arveret ikke nogen som ikke er født i ret nedstigende Linje fra den sidst regjerende Dronning eller Konge eller dennes Søster eller Broder, eller selv er dennes Søster eller Broder.

Naar en til Norges Krone arveberettiget Prinsesse eller Prins fødes, skal hendes eller hans Navn og Fødselstid tilkjendegives førstholdende Storting og antegnes i dets Protokol.

For dem som ere fødte tidligere end Aaret 1971, gjælder dog denne Grundlovs § 6 saaledes som den blev vedtagen den 18de November 1905. For dem som ere fødte tidligere end Aaret 1990 gjælder ligevel at Mand gaar foran Kvinde.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 13 juli 1990 nr. 550, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 7.

Er ingen arveberettiget Prinsesse eller Prins til, kan Kongen foreslaa sin Efterfølger for Stortinget, der har Ret til at bestemme Valget, hvis Kongens Forslag ikke bifaldes.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.

§ 8.

Kongens Myndighetsalder fastsættes ved Lov.

Saasnart Kongen har opnaaet den lovbestemte Alder, erklærer han sig offentligen at være myndig.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 9.

Saasnart Kongen, som myndig, tiltræder Regjeringen, aflægger han for Stortinget følgende Ed: « Jeg lover og sværger, at ville regjere Kongeriget Norge i Overensstemmelse med dets Konstitution og Love; saasandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende! »

Er intet Storting paa den Tid samlet, nedlægges Eden skriftlig i Statsraadet, og gjentages høitideligen af Kongen paa første Storting.

Grlbest. 19 aug 1908.

§ 10.

(Opphevet ved beslutn. 14 mars 1908.)

§ 11.

Kongen skal bo inden Riget og maa ikke uden Stortingets Samtykke opholde sig udenfor Riget længere end sex Maaneder ad Gangen, medmindre han for sin Person vil have tabt Ret til Kronen.

Kongen maa ikke modtage nogen anden Krone eller Regjering uden Stortingets Samtykke, hvortil to Trediedele af Stemmerne udfordres.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 19 aug 1908.

§ 12.

Kongen vælger selv et Raad af stemmeberettigede norske Borgere. Dette Raad skal bestaa af en Statsminister og i det mindste syv andre Medlemmer.

Af Statsraadets Medlemmer skulle over det halve Antal bekjende sig til Statens offentlige Religion.

Kongen fordeler Forretningerne iblandt Statsraadets Medlemmer saaledes, som han det for tjenligt eragter. Til at tage Sæde i Statsraadet kan Kongen ved overordentlige Leiligheder, foruden Statsraadets sædvanlige Medlemmer, tilkalde andre norske Borgere, kun ingen Medlemmer af Stortinget.

Ægtefæller, Forældre og Børn eller to Søskende maa ei paa samme Tid have Sæde i Statsraadet.

Grlbest. 5 juni 1873, 30 juni 1891, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 28 apr 1916, 24 mai 1919, 2 mai 1975, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 13.

Under Kongens Reiser inden Riget kan han overdrage Rigets Bestyrelse til Statsraadet. Dette skal føre Regjeringen i Kongens Navn og paa hans Vegne. Det skal ubrødelig efterleve, saavel denne Grundlovs Bestemmelser, som de særskilte dermed overensstemmende Forskrifter, som Kongen i Instruktion meddeler.

Forretningerne afgjøres ved Stemmegivning, hvorved, i Tilfælde at Stemmerne ere lige, Statsministeren eller, i dennes Fraværelse, det første af de tilstedeværende Medlemmer af Statsraadet har tvende Stemmer.

Om de Sager, som Statsraadet saaledes afgjør, har det at give Indberetning til Kongen.

Grlbest. 5 juni 1873, 30 juni 1891, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 18 aug 1911.

§ 14.

Kongen kan beskikke Statssekretærer til at bistaa Statsraadets Medlemmer under Udførelsen af deres Forretninger udenfor Statsraadet. Den enkelte Statssekretær handler paa Vegne af det Medlem af Statsraadet, til hvem han er knyttet, i den Udstrækning Vedkommende bestemmer.

Opphevet ved grlbest. 30 juni 1891, tilføyd ved grlbest. 1 juni 1976, endret ved grlbest. 3 mars 2006 nr. 270.

§ 15.

Enhver, som har Sæde i Statsraadet, er pligtig til at indlevere sin Ansøgning om Afsked, efter at Stortinget har fattet Beslutning om Mistillid til vedkommende Statsraad alene eller til det samlede Statsraad.

Kongen er forbunden at indvilge slig Ansøgning om Afsked.

Naar Stortinget har fattet Beslutning om Mistillid, kunne bare de Forretninger udføres, som ere nødvendige for en forsvarlig Embedsførsel.

Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905, tilføyd ved grlbest. 30 mars 2007 nr. 364.

§ 16.

Kongen anordner al offentlig Kirke- og Gudstjeneste, alle Møder og Forsamlinger om Religionssager, og paaser, at Religionens offentlige Lærere følge de dem foreskrevne Normer.

§ 17.

Kongen kan give og ophæve Anordninger, der angaa Handel, Told, Næringsveie og Politi; dog maa de ikke stride mot Konstitutionen og de (saaledes som efterfølgende §§ 76, 77, 78 og 79 bestemme) af Stortinget givne Love. De gjælde provisorisk til næste Storting.

Grlbest. 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 18.

Kongen lader i Almindelighed indkræve de Skatter, og Afgifter, som Stortinget paalægger.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 19.

Kongen vaager over, at Statens Eiendomme og Regalier anvendes og bestyres paa den af Stortinget bestemte og for Almenvæsenet nyttigste Maade.

§ 20.

Kongen har Ret til i Statsraadet at benaade Forbrydere, efterat Dom er falden. Forbryderen har Valget, om han vil modtage Kongens Naade, eller underkaste sig den ham tildømte Straf.

I de Sager som af Stortinget foranstaltes anlagte for Rigsretten, kan ingen anden Benaadning, end Fritagelse for idømt Livsstraf, finde Sted, medmindre Stortinget har givet sit Samtykke dertil.

Grlbest. 29 nov 1862, 30 mars 2007 nr. 364.

§ 21.

Kongen vælger og beskikker, efter at have hørt sit Statsraad, alle civile, geistlige og militære Embedsmænd. Disse skulle, før Beskikkelse finder Sted, sværge eller, hvis de ved Lov ere fritagne for Edsaflæggelse, høitideligen tilsige Konstitutionen og Kongen Lydighed og Troskab; dog kunne de Embedsmænd der ei ere norske Borgere, ved Lov fritages for denne Pligt. De kongelige Prinser maa ei beklæde civile Embeder.

Grlbest. 28 juni 1889, 30 juni 1891, beslutn. 18 nov 1905 og grlbest. 26 mars 1980.

§ 22.

Statsministeren og de øvrige Statsraadets Medlemmer samt Statssekretærene kunne, uden foregaaende Dom, afskediges af Kongen, efterat han derom har hørt Statsraadets Betænkning. Det samme gjælder for de Embedsmænd, som ere ansatte ved Statsraadets Kontorer eller ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet, civile og geistlige Overøvrigheds-Personer, Regimenters og andre militære Korpseres Chefer, Kommandanter i Fæstninger og Høistbefalende paa Krigsskibe. Hvorvidt Pension bør tilstaaes de saaledes afskedigede Embedsmænd, afgjøres af det næste Storting. Imidlertid nyde de to Trediedele af deres forhen havde Gage.

Andre Embedsmænd kunne ikkun suspenderes af Kongen, og skulle da strax tiltales for Domstolene, men de maa ei, uden efter Dom, afsættes, ei heller, mod deres Vilje, forflyttes.

Alle Embedsmænd kunne, uden foregaaende Dom, afskediges, naar de have naaet en ved Lov fastsat Aldersgrænse. Det kan bestemmes ved Lov at visse Embedsmænd, der ei ere Dommere, kunne udnævnes paa Aaremaal.

Grlbest. 5 juni 1873, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 18 aug 1911, grlbest. 1 juni 1976, grlbest. 8 mai 1992 nr. 317.

§ 23.

Kongen kan meddele Ordener til hvem han for godt befinder, til Belønning for udmærkede Fortjenester, der offentlig maa kundgjøres; men ei anden Rang og Titel, end den, ethvert Embede medfører. Ordenen fritager Ingen for Statsborgernes fælles Pligter og Byrder, ei heller medfører den fortrinlig Adgang til Statens Embeder. Embedsmænd, som i Naade afskediges, beholde deres havte Embeders Titel og Rang. Dette gjælder dog ikke Statsraadets Medlemmer eller Statssekretærene.

Ingen personlige, eller blandede, arvelige Forrettigheder maa tilstaaes Nogen for Eftertiden.

Grlbest. 21 mai 1920, grlbest. 1 juni 1976.

§ 24.

Kongen vælger og afskediger, efter eget Godtbefindende, sin Hofstat og sine Hofbetjente.

§ 25.

Kongen har højeste Befaling over Rigets Land- og Sømagt. Den maa ikke forøges eller formindskes, uden Storthingets Samtykke. Den maa ikke overlades i fremmede Magters Tjeneste, og ingen fremmede Magters Krigsfolk, undtagen Hjælpetropper imod fiendtligt Overfald, maa inddrages i Riget uden Storthingets Samtykke.

Landeværnet og de øvrige Tropper, som ikke til Linjetropper kunne henregnes, maa aldrig, uden Storthingets Samtykke, bruges udenfor Rigets Grænser.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 14 mars 1908 og 9 nov 1917.

§ 26.

Kongen har Ret til at sammenkalde Tropper, begynde Krig til Landets Forsvar og slutte Fred, indgaa og ophæve Forbund, sende og modtage Gesandter.

Traktater angaaende Sager af særlig Vigtighed og i alle Tilfælde Traktater hvis Iværksættelse efter Konstitutionen nødvendiggjør en ny Lov eller Storthingsbeslutning, blive først bindende, naar Storthinget har givet sit Samtykke dertil.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 9 nov 1917, 10 apr 1931, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 27.

Alle Statsraadets Medlemmer skulle, naar de ikke have lovligt Forfald, være nærværende i Statsraadet, og maa ingen Beslutning tages der, naar ikke over det halve Antal Medlemmer ere tilstede.

Medlem af Statsraadet, der ikke bekjender sig til Statens offentlige Religion, deltager ikke i Behandlingen af Sager, som angaa Statskirken.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 24 mai 1919.

§ 28.

Forestillinger om Embeders Besættelse og andre Sager af Vigtighed skulle foredrages i Statsraadet af det Medlem, til hvis Fag de høre, og Sagerne af ham expederes overensstemmende med den, i Statsraadet, fattede Beslutning. Dog kunne egentlige militære Kommando-Sager i saadan Udstrækning, som Kongen bestemmer, undtages fra Behandling i Statsraad.

Grlbest. 24 mars 1911.

§ 29.

Forbyder lovligt Forfald en Statsraad at møde og foredrage de Sager som henhøre under hans Fag, skulle disse foredrages af en anden Statsraad, som Kongen dertil konstituerer.

Hindres saa mange ved lovligt Forfald fra at møde, at ikke flere end Halvparten af det bestemte Antal Medlemmer ere tilstede, skulle andre Mænd eller Kvinder i fornødent Antal konstitueres til at tage Sæde i Statsraadet.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 10 mars 1922.

§ 30.

I Statsraadet føres Protokol over alle de Sager, som der forhandles. De diplomatiske Sager, som i Statsraadet besluttes hemmeligholdte, indføres i en egen Protokol. Paa samme Maade forholdes med de militære Kommando-Sager, som i Statsraadet besluttes hemmeligholdte.

Enhver, som har Sæde i Statsraadet, er pligtig til med Frimodighed at sige sin Mening, hvilken Kongen er forbunden at høre. Men det er denne forbeholdt at fatte Beslutning efter sit eget Omdømme.

Finder noget Medlem af Statsraadet, at Kongens Beslutning er stridende mod Statsformen eller Rigets Love, er det Pligt at gjøre kraftige Forestillinger derimod samt at tilføje sin Mening i Protokollen. Den der ikke saaledes har protesteret, ansees at have været

enig med Kongen, og er ansvarlig derfor, saaledes som siden bestemmes, og kan af Stortinget sættes under Tiltale for Rigsretten.

Grlbest. 24 mars 1911, 30 mars 2007 nr. 364, 27 mai 2010 kunngjort ved res. 18 juni 2010 nr. 823.

§ 31.

Alle af Kongen udfærdigede Beslutninger skulle, for at blive gyldige, kontrasigneret. I militære Kommando-Sager kontrasigneret Beslutningerne af den, som har foredraget Sagerne, men ellers af Statsministeren eller, om han ikke har været tilstede, af det første af Statsraadets tilstedeværende Medlemmer.

Grlbest. 5 juni 1873, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 15 aug 1911.

§ 32.

De Beslutninger, som tages af Regjeringen under Kongens Fraværelse, udfærdiges i Kongens Navn og undertegnes af Statsraadet.

Grlbest. 5 juni 1873, 30 juni 1891, beslutn. 18 nov 1905.

§ 33.

(Opphevet ved beslutn. 12 aug (24 okt) 1908.)

§ 34.

Kongen giver Bestemmelser om Titler for dem som til Kronen ere arveberettigede.

Grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.

§ 35.

Saasnat Tronarvingen har fyldt sit 18de Aar, er hun eller han berettiget til at tage Sæde i Statsraadet, dog uden Stemme eller Ansvar.

Grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.

§ 36.

En til Norges Krone arveberettiget Prinsesse eller Prins maa ei gifte sig uden Kongens Tilladelse. Ei heller maa hun eller han modtage nogen anden Krone eller Regjering uden Kongens og Stortingets Samtykke; til Stortingets Samtykke udfordres to Trediedelev af Stemmerne.

Handler hun eller han herimod, taber Vedkommende saavel som Efterkommerne Retten til Norges Trone.

Grlbest. 19 aug 1908 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 37.

De kongelige Prinser og Prinsesser skulle, for deres Personer, ikke svare for Andre end Kongen, eller hvem han, til Dommer over dem, forordner.

§ 38.

(Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905.)

§ 39.

Dør Kongen og Tronfølgeren endnu er umyndig, skal Statsraadet strax udstede Indkaldelse af Stortinget.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 40.

Indtil Stortinget er forsamlet og har anordnet Regjeringen under Kongens Mindreaarighed, forestaar Statsraadet Rigets Bestyrelse, med Iagttagelse af Grundloven.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 41.

Er Kongen fraværende fra Riget uden at være i Feldt, eller er han saa syg, at han ikke kan varetage Regjeringen, skal den til Tronen nærmest Arveberettigede, saafremt han har opnaaet den for Kongen fastsatte Myndighedsalder, forestaa Regjeringen som Kongemagtens midlertidige Udøver. I modsat Fald forestaar Statsraadet Rigets Bestyrelse.

Grlbest. 10 jan 1863, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 13 juli 1990 nr. 550, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 42.

(Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905.)

§ 43.

Valget af Formyndere, som skulle bestyre Regjeringen for den umyndige Konge, skal foretages af Stortinget.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 44.

Den Prinsesse eller Prins, som i de udi § 41 anførte Tilfælde forestaar Regjeringen, skal for Stortinget skriftlig aflægge følgende Ed: « Jeg lover og sværger at ville forestaa Regjeringen i Overensstemmelse med Konstitutionen og Lovene, saa sandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende! ».

Holdes ei Stortinget paa den Tid, nedlægges Eden i Statsraadet, og tilstilles siden næste Storting.

Den Prinsesse eller Prins, som een Gang har aflagt Eden, gjentager den ikke senere.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 19 aug 1908, 8 apr 1910 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 45.

Saasnart deres Statsstyrelse ophører, skulle de aflægge Kongen og Stortinget Regnskab for samme.

§ 46.

Efterlade Vedkommende, i Overensstemmelse med § 39, strax at sammenkalde Stortinget, da paaligger det Høiesteret, som en ubetinget Pligt, saasnart fire Uger ere forløbne, at foranstalte denne Sammenkaldelse.

Beslutn. 18 nov 1905.

§ 47.

Bestyrelsen af den umyndige Konges Opdragelse bør, hvis begge Forældrene ere døde, og ingen af dem derom har efterladt nogen skriftlig Bestemmelse, fastsættes af Stortinget.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 11 juni 1951 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 48.

Er Kongestammen uddød, og ingen Tronfølger udkaaret, da skal en ny Dronning eller Konge vælges af Stortinget. Imidlertid forholdes med den udøvende Magt efter 40de §.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.

C. Om Borgerret og den lovgivende Magt.

§ 49.

Folket udøver den lovgivende Magt ved Stortinget.

Grlbest. 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 50.

Stemmeberettigede ved Storthingsvalg ere de norske Borgere, Mænd og Kvinder, som senest i det Aar, Valgthinget holdes, have fyldt 18 Aar.

I hvilken Udstrækning dog norske Borgere, som paa Valgdagen ere bosatte udenfor Riget men opfylde foranstaaende Betingelser, ere stemmeberettigede, fastsættes ved Lov.

Regler om Stemmeret for ellers stemmeberettigede Personer som paa Valgdagen aabenbart lide af alvorlig sjælelig Svækkelse eller nedsat Bevidsthed, kunne fastsættes ved Lov.

Grlbest. 31 mars 1821 (lov 2 juni 1821), 4 juli 1884, 30 apr 1898, 1 juli 1907, 7 juli 1913, 6 nov 1920, 29 mai 1928, 13 juni 1946, 24 nov 1967, 30 mai 1972, 23 nov 1978, 17 jan 1980, 27 juni 2003 nr. 765, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 51.

Regler om Mandtalsførselen og om de Stemmeberettigedes Indførsel i Mandtallet fastsættes ved lov.

Grlbest. 28 juni 1889 og 16 des 1899.

§ 52.

(Opphevet ved grlbest. 26 okt 1954.)

§ 53.

Stemmeret tabes:

- a. ved Domfældelse for strafbare Handlinger overensstemmende med, hvad derom i Lov bestemmes;
- b. ved at gaa i fremmed Magts Tjeneste uden Regjeringens Samtykke;

Bokstav c opphevet ved grlbest. 23 apr 1959, bokstav e. opphevet ved grlbest. 17 jan 1980, bokstav d. opphevet ved grlbest. 27 juni 2003 nr. 766.

§ 54.

Valgthingene holdes hvert fjerde Aar. De skulle være tilendebragte inden September Maanedes Udgang.

Grlbest. 13 aug 1857, 24 apr 1869, 11 juni 1898, 25 mai 1905, 8 juni 1907, 22 apr 1938, 10 feb 1959.

§ 55.

Valgthingene bestyres paa den Maade, som ved Lov fastsættes. Stridigheder om Stemmeret afgjøres af Valgstyret, hvis Kjendelse kan indankes for Stortinget.

Grlbest. 16 des 1899 og 25 mai 1905.

§ 56.

(Opphevet ved grlbest. 23 mars 1972.)

§ 57.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge, bestemmes til 169.

Riget inddeles i 19 Valgdistrikter.

150 af Storthingsrepræsentanterne blive at vælge som Distriktsrepræsentanter og de øvrige 19 som Udjævningsrepræsentanter.

Ethvert Valgdistrikt skal have 1 Udjævningsmandat.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1,8 Point. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Nærmere Bestemmelser om Rigets Inddeling i Valgdistrikter og Storthingsmandaternes Fordeling paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Grlbest. 25 mai 1905, 13 mars 1907, 6 juli 1917, 5 des 1919, 23 nov 1923, 26 nov 1952, 30 mai 1972, 27 juli 1984 nr. 1479, 10 juni 1988 nr. 455 og 27 juni 2003 nr. 767.

§ 58.

Valgthingene afholdes særskilt for hver Kommune. Paa Valgthingene stemmes der direkte paa Storthingsrepræsentanter med Varamænd for det hele Valgdistrikt.

Grlbest. 26 nov 1859, 26 mai 1866, 6 juni 1878, 1 juli 1884, 22 nov 1902, 25 mai 1905, 6 juli 1917, 5 des 1919, 23 nov 1923, 26 nov 1952, 30 mai 1972, 27 juli 1984 nr. 1479, 10 juni 1988 nr. 455 og 27 juni 2003 nr. 768.

§ 59.

Valget af Distriktsrepræsentanter foregaar som Forholdstalsvalg, og Mandaterne fordeles mellem Partierne efter nedenstaaende Regler.

De sammenlagte Stemmetal for hvert Parti inden de enkelte Valgdistrikter blive at dele med 1,4; 3; 5 og 7 og saaledes videre indtil Stemmetalet er delt saa mange Gange som det Antal Mandater vedkommende Parti kan forventes at faa. Det Parti, der efter det Foranstaaende faar den største Kvotient, tildeles det første Mandat, medens det næste Mandat tilfalder det Parti, der har den næst største Kvotient, og saaledes videre, indtil alle Mandater ere fordelede.

Listeforbund er ikke tilladt.

Udjævningsmandaterne fordeles mellem de i Udjævning deltagende Partier paa Grundlag af Forholdet mellem de sammenlagte Stemmetal for de enkelte Partier i det hele Rige i det Øiemed at opnaa størst mulig Forholdsmessighed Partierne imellem. Ved en tilsvarende Anvendelse for det hele Rige og for de i Udjævningen deltagende Partier af Reglerne om Fordelingen af

Distriktsmandaterne angives, hvor mange Storthingsmandater hvert Parti ialt skal have. Partierne faar sig derefter tildelt saa mange Udjævningsmandater, at de tilsammen med de allerede tildelede Distriktsmandater udgjøre et saa stort Antal Storthingsmandater som vedkommende Parti efter den foranstaaende Angivelse skal have. Har et Parti allerede ved Fordelingen af Distriktsmandaterne faaet et større Antal Mandater, end hvad det efter foranstaaende Angivelse skal have, skal der foretages ny Fordeling af Udjævningsmandaterne udelukkende mellem de øvrige Partier, saaledes at der bortsees fra det Stemmetail og de Distriktsmandater, som det først nævnte Parti har opnaaet.

Intet Parti kan tildeles noget Udjævningsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetail for det hele Rige.

Nærmere Bestemmelser om Fordelingen af Partiernes Udjævningsmandater paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Lov 8 feb 1816, res. 1 sep 1830, grlbest. 9 mai 1842, 25 mai 1905, 12 apr 1907, 13 juli 1917, 5 des 1919, 23 nov 1923, 30 mai 1972, 10 juni 1988 nr. 455 og 27 juni 2003 nr. 769.

§ 60.

Hvorvidt og under hvilke Former de Stemmeberettigede kunne afgive deres Stemmesedler uden personligt Fremmøde paa Valgthingene bestemmes ved Lov.

Grlobest. 20 juni 1896, 25 mai 1905, 23 mars 1929, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 61.

Ingen kan vælges til Repræsentant uden at være stemmeberettiget.

Grlobest. 25 mai 1905, 7 juli 1913, 6 feb 1948, 26 nov 1952, 24 nov 1967, 27 juni 2003 nr. 770, 27 mai 2010 kunngjort ved res. 18 juni 2010 nr. 824.

§ 62.

De Tjenestemænd, der ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, Statssekretærene og de politiske Raadgivere dog undtagne, kunne ikke vælges til Repræsentanter. Det samme gjælder Høiesterets Medlemmer, og Tjenestemænd, der ere ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet.

Statsraadets Medlemmer kunne ikke møde paa Stortinget som Repræsentanter, saalænge de have Sæde i Statsraadet. Ei heller kunne Statssekretærene møde som Repræsentanter, saalænge de beklæde deres Embeder, og de politiske Raadgivere ved Statsraadets Kontorer kunne ikke møde paa Stortinget, saalænge de indehave deres Stillinger.

Grlobest. 7 juli 1913, 29 mai 1928, 1 juni 1976 og 27 juni 2003 nr. 771.

§ 63.

Enhver, som vælges til Repræsentant, er pligtig til at modtage Valget, medmindre:

- a. Han er valgt udenfor det Valgdistrikt, indenfor hvilket han er stemmeberettiget.
- b. Han har mødt som Repræsentant paa alle Storting efter forrige Valg.
- d. Han er Medlem af et politisk Parti, og han er valgt paa en Valgliste der ikke udgaar fra dette Parti.

Regler for inden hvilken Tid og paa hvilken Maade den som har Ret til at negte Valg, skal gjøre denne Ret gjældende, fastsættes ved Lov.

Det skal ligeledes ved Lov bestemmes, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade En, som vælges til Repræsentant for to eller flere Valgdistrikter, skal afgive Erklæring om, hvilket Valg han vil modtage.

Grlobest. 24 apr 1869, 1 juli 1884, 25 mai 1905, 5 des 1919, 15 juli 1938, 26 nov 1952, 27 juli 1984 nr. 1479, 13 juli 1990 nr. 550, 8 mai 1992 nr. 317, 27 juni 2003 nr. 772 (punkt c. opphevet), 3 mars 2006 nr. 270.

§ 64.

De valgte Repræsentanter forsynes med Fuldmagter, hvis Lovlighed bedømmes af Stortinget.

Grlobest. 25 mai 1905.

§ 65.

Enhver Repræsentant og indkaldt Varamand erhoder af Statskassen Godtgjørelse bestemt ved Lov for Reiseomkostninger til og fra Stortinget og fra Stortinget til sit Hjem og tilbage igjen under Ferier af mindst 14 Dages Varighed.

Desuden tilkommer han Godtgjørelse ligeledes bestemt ved Lov for Deltagelse i Stortinget.

Grlobest. 8 apr 1910, 5 des 1919, 26 okt 1923 og 13 juni 1986 nr. 1279.

§ 66.

Repræsentanterne ere paa deres Reise til og fra Stortinget, samt under deres Ophold der, befriede fra personlig Heftelse, medmindre de gribes i offentlige Forbrydelser, ei heller kunne de udenfor Stortingets Forsamlinger drages til Ansvar for deres der ytrede Meninger. Efter den der vedtagne Orden er Enhver pligtig at rette sig.

§ 67.

De paa forestaaende Maade valgte Repræsentanter udgjøre Kongeriget Norges *Storting*.

§ 68.

Stortinget sammentræder i Almindelighed den første Søndag i Oktober Maaned hvert Aar i Rigets Hovedstad, medmindre Kongen paa Grund af overordentlige Omstændigheder, saasom fiendtligt Indfald eller smitsom Syge, dertil bestemmer en anden Kjøbstad i Riget. Saadan Bestemmelse maa da betimelig bekendtgjøres.

Grlbest. 13 aug 1857, 24 apr 1869, 11 juni 1898, 8 juni 1907, 10 feb 1959, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 69.

Naar Stortinget ikke er samlet, kan det sammenkaldes af Kongen dersom han finder det fornødent.

Grlbest. 24 apr 1869, 28 apr 1916 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 70.

(Opphevet ved grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.)

§ 71.

Stortingets Medlemmer fungere som saadanne i fire paa hinanden følgende Aar.

Grlbest. 24 apr 1869, 22 apr 1938 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 72.

(Opphevet ved grlbest. 13 juli 1990 nr. 550.)

§ 73.

Stortinget udnævner en Præsident, fem Vice-Præsidenter og to Sekretærer. Storting kan ikke holdes, medmindre mindst Halvdelen af dets Medlemmer ere tilstede. Dog kan ikke Grundlovsforslag behandles, medmindre mindst to Trediedele af Stortingets Medlemmer ere tilstede.

Grlbest. 24 apr 1869, 30 apr 1926, 5 juni 1931, 13 juli 1990 nr. 550 og 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 74.

Saasnart Stortinget har konstitueret sig, aabner Kongen eller den, han dertil beskikker, dets Forhandlinger med en Tale, hvori han underretter det om Rigets Tilstand og de Gjenstande, hvorpaa han især ønsker at henlede Stortingets Opmærksomhed. Ingen Deliberation maa finde Sted i Kongens Nærværelse.

Naar Stortingets Forhandlinger ere aabnede, have Statsministeren og Statsraaderne Ret til at møde i Stortinget og lige med sammes Medlemmer, dog uden at afgive Stemme, at deltage i de forefaldende Forhandlinger, forsaavidt disse holdes for aabne Døre, men i de Sager, som forhandles for lukkede Døre, kun forsaavidt det af Stortinget maatte tilstedes.

Grlbest. 24 apr 1869, 1 juli 1884, beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 75.

Det tilkommer Stortinget:

- a. at give og ophæve Love; at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder, som dog ikke gjælde udover 31te December i det næst paafølgende Aar, medmindre de af et nyt Storting udtrykkelig fornyes;
- b. at aabne Laan paa Rigets Kredit;
- c. at føre Opsyn over Rigets Pengevæsen;
- d. at bevilge de til Statsudgifterne fornødne Pengesummer;
- e. at bestemme, hvor meget aarlig skal udbetales Kongen til hans Hofstat, og at fastsætte den kongelige Families Apanage, som dog ikke maa bestaa i faste Eiendomme;
- f. at lade sig forelægge Statsraadets Protokoller og alle offentlige Indberetninger og Papirer;
- g. at lade sig meddele de Forbund og Traktater, som Kongen paa Statens Vegne har indgaaet med fremmede Magter;
- h. at kunne fordre Enhver til at møde for sig i Statssager, Kongen og den kongelige Familie undtagen; dog gjælder denne

Undtagelse ikke for de kongelige Prinser, forsaavidt de maatte beklæde Embeder;

i. at revidere midlertidige Gage- og Pensionslister og deri gjøre de Forandringer, det finder fornødne;

k. at udnævne fem Revisorer, der aarligen skulle gennemse Statens Regnskaber og bekjendtgjøre Extrakter af samme ved Trykken, hvilke Regnskaber derfor skulle tilstilles disse Revisorer inden sex Maaneder efter Udgangen af det Aar, for hvilket Stortingets Bevilgninger ere givne, samt at træffe Bestemmelser angaaende Ordningen af Decisionsmyndigheden overfor Statens Regnskabsbetjente;

l. at udnævne en Person, der ikke er Medlem af Stortinget, til, paa en Maade som er nærmere bestemt i Lov, at have Indseende med den offentlige Forvaltning og alle som virke i dens Tjeneste, for at søge at sikre at der ikke øves Uret mod den enkelte Borger;

m. at naturalisere Fremmede.

Grlbst. 13 aug 1857, 24 apr 1869, 22 juni 1880, 30 juni 1891, 11 juni 1898, beslutn. 18 nov 1905, grlbst. 8 juni 1907, 24 mars 1911, 28 apr 1916, 14 des 1917, 10 feb 1959, 9 feb 1967, 13 juli 1990 nr. 550, 23 juni 1995 nr. 567, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 76.

Enhver Lov skal først foreslaaes paa Stortinget, enten af dets egne Medlemmer, eller af Regjeringen ved en Statsraad.

Efter at Forslaget der er antaget, skal ny Deliberation finde Sted i Stortinget, som enten bifalder eller forkaster det. I sidste Tilfælde skal Forslaget, med de af Stortinget tilføjede Anmerkninger, på ny tages i Overveielse af Stortinget, som enten henlægger Forslaget eller antager det med de nævnte Anmerkninger.

Imellem enhver saadan Deliberation maa, i det mindste, tre Dage hengaa.

Grlbst. 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 77.

Naar en Lovbeslutning to paa hinanden følgende Gange er bifaldt af Stortinget, sendes den til Kongen med Anmodning om at erholde hans Sanktion.

Grlbst. 30 juni 1891, 6 juli 1891, beslutn. 18 nov 1905, grlbst. 7 juli 1913 og 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 78.

Billiger Kongen Lovbeslutningen, forsyner han den med sin Underskrift, hvorved den vorder Lov.

Billiger han den ikke, sender han den tilbage til Stortinget med den Erklæring, at han ikke for Tiden finder det tjenligt at sanktionere den. Beslutningen maa i dette Tilfælde ikke mere af det da samlede Storting forelægges Kongen.

Grlbst. 24 apr 1869, 7 juli 1913 og 30 mars 2007 nr. 365 (ikr. 1 okt 2009).

§ 79.

Er en Lovbeslutning bleven uforandret antagen af to Storting, sammensatte efter to forskjellige paa hinanden følgende Valg og indbyrdes adskilte ved mindst to mellemliggende Storting, uden at afvigende Lovbeslutning i Mellemtiden fra den første til den sidste Antagelse af noget Storting er bleven fattet, og den da forelægges Kongen, med Begjæring, at Hans Majestæt ikke vil negte en Lovbeslutning sin Sanktion, som Stortinget efter det modneste Overlæg anser for gavnlig, saa vorder den Lov, om end Kongens Sanktion ikke paafølger inden Stortinget adskilles.

Grlbst. 24 apr 1869, 7 juli 1913, 22 apr 1938 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 80.

Stortinget forbliver samlet saalænge det finder det fornødent og indstiller Forhandlingerne naar det har tilendebragt sine Forretninger.

I Overensstemmelse med Regler i den af Stortinget vedtagne Orden, kan Forhandlingerne gjenoptages, men de ophøre senest sidste Søgnedag i September Maaned.

Inden denne Tid meddeler Kongen sin Resolution paa de ikke allerede forinden afgjorte Lovbeslutninger (jfr. §§ 77-79), ved enten at stadfæste eller forkaste dem. Alle de, som han ikke udtrykkeligen antager, ansees som af ham forkastede.

Grlbst. 24 apr 1869, 12 mars 1908, 7 juli 1913 og 13 juli 1990 nr. 550.

§ 81.

Alle Love (de i § 79 undtagne) udfærdiges i Kongens Navn, under Norges Riges Segl, og i følgende Udtryk: « Vi N.N. gjøre vitterligt: at Os er bleven forelagt Stortingets Beslutning, af Dato saalydende: (her følger Beslutningen). Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte samme som Lov, under Vor Haand og Rigets Segl. »

Grlbst. 27 juni 1908.

§ 82.

Regjeringen skal meddele Stortinget alle de Oplysninger, der ere nødvendige for Behandlingen af de Sager, den fremlægger. Intet Medlem af Statsraadet maa fremlægge urigtige eller villledende Oplysninger for Stortinget eller dets Organer.

Opphevet ved grlbest. 7 juli 1913, tilføyd ved grlbest. 30 mars 2007 nr. 364.

§ 83.

Stortinget kan indhente Høiesterets Betænkning over juridiske Gjenstande.

§ 84.

Stortinget holdes for aabne Døre, og dets Forhandlinger kundgjøres ved Trykken, undtagen i de Tilfælde, hvor det modsatte besluttes ved Stemme flerhed.

§ 85.

Den der adlyder en Befaling, hvis Hensigt er at forstyrre Stortingets Frihed og Sikkerhed, gjør sig derved skyldig i Forræderi mod Fædrenelandet.

D. Om den dømmende Magt.

§ 86.

Rigsretten dømmer i første og sidste Instans i de Sager, som Stortinget anlægger mod Statsraadets, Høiesterets eller Stortingets Medlemmer for strafbart eller andet retstridigt Forhold, naar de have brudt deres konstitutionelle Pligter.

De nærmere Regler om Stortingets Paatale efter denne Paragraf fastsættes ved Lov. Dog kan der ikke sættes kortere Forældelsesfrist end 15 Aar for Adgangen til at gjøre Ansvar gjældende ved Tiltale for Rigsretten.

Dommere i Rigsretten ere 6 Medlemmer valgte af Stortinget og de 5 efter Embedsalder ældste, fast udnævnte Medlemmer af Høiesteret, deriblandt Høiesterets Formand. Stortinget vælger Medlemmerne og Stedfortrædere for 6 Aar. Et Medlem af Statsraadet eller Stortinget kan ikke vælges til Medlem af Rigsretten. I Rigsretten har Høiesterets Formand Forsædet.

Den der har taget Sæde i Rigsretten som valgt af Stortinget, udtræder ikke af Retten, om den Tid, for hvilken han er valgt, udløber før Rigsrettens Behandling af Sagen er tilendebragt. Heller ikke en Høiesteretsdommer, som er Medlem af Rigsretten, udtræder af Retten, selvom han fratræder som Medlem af Høiesteret.

Grlbest. 19 aug 1908, 25 feb 1911 og 29 jan 1932, 30 mars 2007 nr. 364.

§ 87.

De nærmere Forskrifter om Sættelsen af Rigsretten og Sagsbehandlingen fastsættes ved Lov.

Grlbest. 29 jan 1932, 3 mars 2006 nr. 270, 30 mars 2007 nr. 364.

§ 88.

Høiesteret dømmer i sidste Instans. Dog kunne Indskrænkninger i Adgangen til at erholde Høiesterets Afgjørelse bestemmes ved Lov.

Høiesteret skal bestaa af en Formand og mindst fire andre Medlemmer.

Grlbest. 29 nov 1862, 25 feb 1911 og 24 juni 1938.

§ 89.

(Ophevet ved grlbest. 17 des 1920; jf. grlbest. 7 juli 1913.)

§ 90.

Høiesterets Domme kunne i intet Tilfælde paaankes.

Grlbest. 6 mars 1914.

§ 91.

Ingen kan beskikkes til Medlem af Høiesteret, førend han er 30 Aar gammel.

E. Almindelige Bestemmelser.

§ 92.

Til Embeder i Staten maa alene udnævnes de norske Borgere, Mænd eller Kvinder, som tale Landets Sprog, samt

- a. enten ere fødte i Riget af Forældre, der da vare Statens Undersaatter;
- b. eller ere fødte i fremmede Lande af norske Forældre, som paa den Tid ikke vare en anden Stats Undersaatter;
- c. eller som herefter opholde sig i Riget i ti Aar;
- d. eller som af Stortinget vorde naturaliserede.

Dog kunne Andre beskikkes til Lærere ved Universitetet og de lærde Skoler, til Læger og til Konsuler paa fremmede Steder.

Grlbest. 15 juni 1878, 4 juni 1892, 19 mars 1901, 24 mai 1919 og 10 juni 1952.

§ 93.

For at sikre den internationale Fred og Sikkerhed eller fremme international Retsorden og Samarbejde kan Stortinget med tre Fjerdedeles Flertal samtykke i, at en international Sammenslutning som Norge er tilsluttet eller slutter sig til, paa et saglig begrænset Omraade, skal kunne udøve Beføjelser der efter denne Grundlov ellers tilligge Statens Myndigheder, dog ikke Beføjelse til at forandre denne Grundlov. Naar Stortinget skal give sit Samtykke, bør, som ved Behandling af Grundlovsforslag, mindst to Trediedele af dets Medlemmer være tilstede.

Bestemmelserne i denne Paragraf gjælde ikke ved Deltagelse i en international Sammenslutning, hvis Beslutninger har alene rent folkeretslig Virkning for Norge.

Opphevet ved beslutn. 18 nov 1905, tilføyd ved grlbest. 8 mars 1962, endret ved grlbest. 3 mars 2006 nr. 270.

§ 94.

En ny almindelig civil og kriminal Lovbog skal foranstaltes udgivet paa første eller, om dette ikke er muligt, paa andet ordentlige Storting. Imidlertid blive Statens nu gjældende Love i Kraft, forsaavidt de ei stride imod denne Grundlov eller de provisoriske Anordninger, som imidlertid maatte udgives.

De nuværende permanente Skatter vedblive ligeledes til næste Storting.

§ 95.

Ingen Dispensationer, Protektorier, Moratorier eller Opreisninger maa bevilges, efterat den nye almindelige Lov er sat i Kraft.

§ 96.

Ingen kan dømmes uden efter Lov, eller straffes uden efter Dom. Pinligt Forhør maa ikke finde Sted.

§ 97.

Ingen Lov maa gives tilbagevirkende Kraft.

§ 98.

Med Sportler, som erlægges til Rettens Betjente, bør ingen Afgifter til Statskassen være forbundne.

§ 99.

Ingen maa fængslig anholdes, uden i lovbestemt Tilfælde og paa den ved Lovene foreskrevne Maade. For ubeføiet Arrest, eller ulovligt Ophold, staa Vedkommende den Fængslede til Ansvar.

Regjeringen er ikke berettiget til militær Magts Anvendelse mod Statens Medlemmer, uden efter de i Lovgivningen bestemte Former, medmindre nogen Forsamling maatte forstyrre den offentlige Rolighed og den ikke øieblikkelig adskilles, efterat de Artikler i Landsloven, som angaa Oprør, ere den tredje Gange lydelig forelæste af den civile Øvrighed.

§ 100.

Ytringsfrihed bør finde Sted.

Ingen kan holdes retslig ansvarlig for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være foreskrevet i Lov.

Frimodige Ytringer om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand ere Enhver tilladte. Der kan kun sættes slige klarlig definerede Grænser for denne Ret, hvor særlig tungtveiende Hensyn gjøre det forsvarligt holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelser.

Forhaandscensur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ikke benyttes, medmindre det er nødvendigt for at beskytte Børn og Unge imod skadelig Paavirkning fra levende Billeder. Brevcensur kan ei sættes i Værk uden i Anstalter.

Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. Det kan i Lov fastsættes Begrænsninger i denne Ret ud fra Hensyn til Personvern og af andre tungtveiende Grunde.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale.

Endret ved grlbest. 29 okt 2004 nr. 1402, 3 mars 2006 nr. 271, 27 mai 2010 kunngjort ved res. 18 juni 2010 nr. 825.

§ 101.

Nye og bestandige Indskrænkninger i Næringsfriheden bør ikke tilstedes Nogen for Fremtiden.

§ 102.

Hus-Inkvisitioner maa ikke finde Sted, uden i kriminelle Tilfælde.

§ 103.

Fristed tilstedes ikke dem, som herefter fallere.

§ 104.

Jord og Boslod kan i intet Tilfælde forbrydes.

§ 105.

Fordrer Statens Tarv, at Nogen maa afgive sin rørlige eller urørlige Eiendom til offentlig Brug, saa bør han have fuld Erstatning af Statskassen.

§ 106.

Saaavel Kjøbesummer som Indtægter af det Geistligheden beneficerede Gods skulle blot anvendes til Geistlighedens Bedste og Oplysningens Fremme. Milde Stiftelsers Eiendomme skulle blot anvendes til disses Gavn.

Endret ved Grlbest. 27 mai 2010 kunngjort ved res. 18 juni 2010 nr. 826.

§ 107.

Odels- og Aasædesretten maa ikke ophæves. De nærmere Betingelser, hvorunder den, til største Nytte for Staten og Gavn for Landalmuen, skal vedblive, fastsættes af det første eller andet følgende Storthing.

§ 108.

Ingen Grevskaber, Baronier, Stamhuse og Fideikommisser, maa for Eftertiden oprettes.

§ 109.

Enhver Statens Borger er i Almindelighed lige forpligtet, i en vis Tid at værne om sit Fædreland, uden Hensyn til Fødsel eller Formue.

Denne Grundsætnings Anvendelse, og de Indskrænkninger den bør undergaa, bestemmes ved Lov.

Grlbest. 12 apr 1907.

§ 110.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at ethvert arbejdsdygtigt Menneske kan skaffe sig Udkomme ved sit Arbejde.

Nærmere Bestemmelser om Ansattes Medbestemmelsesret paa deres Arbejdsplads, fastsættes ved Lov.

Opphevet ved grlbest. 12 juni 1925 jf. grlbest. 15 aug 1911, tilføyd ved grlbest. 16 nov 1954, endret ved grlbest. 5 mai 1980, 3 mars 2006 nr. 270.

§ 110a.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og udvikle sit Sprog, sin Kultur og sit Samfundsliv.

Tilføyd ved grlbest. 27 mai 1988 nr. 432, endret ved grlbest. 3 mars 2006 nr. 270.

§ 110b.

Enhver har Ret til et Milieu som sikrer Sundhed og til en Natur hvis Produktionsævine og Mangfold bevares. Naturens Ressourcer skulle disponeres ud fra en langsigtig og alsidig Betragtning, der ivaretager denne Ret ogsaa for Efterslægten.

For at ivaretage deres Ret i Henhoid til foregaaende Led, ere Borgerne berettigede til Kundskab om Naturmilieuets Tilstand og om Virkningerne af planlagte og iværksatte Indgreb i Naturen.

Statens Myndigheder give nærmere Bestemmelser til at gennemføre disse Grundsætninger.

Tilføyd ved grlbest. 19 juni 1992 nr. 463.

§ 110c.

Det paaligger Statens Myndigheder at respektere og sikre Menneskerettighederne.

Nærmere Bestemmelser om Gennemførelsen af Traktater herom fastsættes ved Lov.

Tilføyd ved grlbest. 15 juli 1994 nr. 675.

§ 111.

Det norske Flags Form og Farver bestemmes ved Lov.

Grlbest. 21 nov 1905.

§ 112.

Viser Erfaring, at nogen Del af denne Kongeriget Norges Grundlov bør forandres, skal Forslaget derom fremsættes paa første, andet eller tredie Storthing efter et nyt Valg og kundgjøres ved Trykken. Men det tilkommer først det første, andet eller tredie Storthing efter næste Valg at bestemme, om den foreslaaede Forandring bør finde Sted eller ei. Dog maa saadan Forandring aldrig modsige denne Grundlovs Principer, men alene angaa Modifikationer i enkelte Bestemmelser, der ikke forandre denne Konstitutions Aand, og bør to Trediedele af Storthinget være enige i saadan Forandring.

En saaledes vedtagen Grundlovsbestemmelse underskrives af Storthingets Præsident og Sekretær og sendes Kongen til Kundgjørelse ved Trykken som gjældende Bestemmelse i Kongeriget Norges Grundlov.

Grlbest. 24 apr 1869, 9 okt 1905, 16 juli 1907, 7 juli 1913, 5 juli 1946 og 13 juli 1990 nr. 550.